

Uppföljning av tidigare granskningar Vadstena kommun

April 2019 – Revsul Dedic och Fredric Gyllensten

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	5
2. Granskningsresultat	7

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Vadstena kommun fått uppdraget att genomföra en uppföljning av tidigare fördjupade granskningar inom kommunen.

Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och nämnderna vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av tidigare fördjupade granskningar?

Svar på revisionsfråga

Vår bedömning är att kommunstyrelsen till viss del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen avseende utjämnning av LSS-kostnader och vidtagit tillfredsställande åtgärder till följd av granskningen avseende detaljplanprocessen.

Vår bedömning är att samhällsbyggnadsnämnden vidtagit tillfredsställande åtgärder till följd av granskningen avseende detaljplanprocessen.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och övriga nämnder till viss del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen avseende upphandlingsprocessen.

Vår bedömning är att kultur- och utbildningsnämnden till stor del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen avseende resursutnyttjande inom förskolan.

Vår bedömning är att socialnämnden vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen avseende kommunens beredskap för ett ökat antal äldre.

Iakttagelser

Utvärdering av LSS-kostnader

- Av erhållet underlag framgår inte att några förändringar har skett vad gäller arbetet att rapportera LSS-kostnader till räkenskapsammandraget.
- Av erhållet underlag framgår inte att några förändringar har skett vad gäller säkerställandet av korrekt kostnadsfördelning för gemensamma verksamheter.
- Frågan om införande av en eventuell kommunnyckel handläggs för närvarande.

Detaljplanprocessen

- Vi bedömer att kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden vidtagit tillfredsställande åtgärder.

Upphandlingsprocessen

- Sedan granskningen genomfördes har beloppsgränser i nämndernas delegationsordningar tagits bort.
- En utbildningsplan avseende upphandling har ännu inte tagits fram sedan granskningen 2017.
- Inga åtgärder har vidtagits för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.

- Rutinerna för dokumentation av upphandlingar inte setts över och det har inte säkerställts att det finns underlag för samtliga upphandlingar.
- Vi har inte erhållit underlag som indikerar någon förändring i syfte att uppnå förbättrad efterlevnad av LOU och kommunens interna riktlinjer vid upphandling.

Resursutnyttjande inom förskolan

- I verksamhetsplanen ingår mål och resultatindikatorer kopplade till förskoleverksamheten. Det saknas dock målvärden för resultatindikatorerna.
- Framtagande av rutiner kring förskolans ekonomistyrning har påbörjats.
- Arbetet med att analysera personalkostnaderna fortgår. En tillräcklig utvärdering av ifall kostnaderna är rimliga i förhållande till prestation och kvalitet har inte gjorts.
- Av förvaltningens svar framgår att en utvärdering av resursfördelningsmodellen har genomförts. Förvaltningen har valt att inte utveckla modellen bl.a. på grund av att det skulle leda till ökad administration och kräva mer resurser.
- I dagsläget används SCB-nyckeln för att fördela kostnaderna för förskoleverksamheten. Kommunen har valt att inte använda en individuell nyckel.

Kommunens beredskap för ett ökat antal äldre

- Det har vidtagits åtgärder för att tillse behovet av boendeplatser. Behovet av antalet platser förväntas emellertid öka. Kommunen bör således fortsätta vidta åtgärder för att möta behovet.

Rekommendationer

Kommunstyrelsen rekommenderas:

- Fortsätta arbetet med att säkerställa inrapporteringen av LSS-kostnader till räkenskapssammandraget och korrekt fördelning av kostnader för gemensamma verksamheter.
- Slutföra arbetet med att överväga en eventuell kommunnyckel för fördelning av gemensamma kostnader.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder rekommenderas att:

- Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.
- Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.
- Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.

Kultur- och utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Ta fram målvärden för resultatindikatorerna kopplade till förskoleverksamheten.
- Slutföra arbetet med att ta fram rutiner kring förskolans ekonomistyrning.
- Slutföra arbetet med att analysera personalkostnaderna och utvärdera om kostnaderna är rimliga i förhållande till prestation och kvalitet.

Jönköping den 3 april 2019

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Granskningsledare

Fredric Gyllensten
Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

I de förtroendevalda revisorernas uppdrag ingår att följa upp tidigare granskningar för att se vilka resultat granskningarna givit. Syftet är att granska de åtgärder som vidtagits inom identifierade förbättringsområden samt vilka resultat som uppnåtts.

Revisorerna har under perioden 2015-2017 genomfört ett antal olika fördjupade granskningsprojekt inom Vadstena kommun. I granskningsrapporterna har iakttagelser och rekommendationer lämnats. Baserat på granskningsobjektens väsentlighet, svaret på revisionsfrågan samt de svar som nämnden lämnat efter genomförda granskningen har vi gjort ett urval av fördjupande granskningar att följa upp:

- Utjämnning av LSS-kostnader (2015)
- Detaljplaneprocessen (2016)
- Upphandlingsprocessen (2017)
- Resursutnyttjande inom förskolan (2017)
- Kommunens beredskap för ett ökat antal äldre (2015).

Syfte och avgränsning

Den uppföljande granskningens syfte är att undersöka huruvida kommunens nämnder vidtagit åtgärder till följd av de rekommendationer som revisorerna lämnat i tidigare granskningar.

Uppföljningen är avgränsad till revisorernas urval av de 5 mest prioriterade granskningarna under perioden 2015-2017 (se ovan).

Revisionsfråga

Har kommunstyrelsen och nämnderna vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av tidigare fördjupade granskningar?

Underliggande frågeställningar

- På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?
- Vilka beslut har fattats till följd av granskningens rekommendationer?
- Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?
- Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?
- Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt genom korrespondens med följande befattningshavare:

- Socialchef, socialförvaltningen
- Kommundirektör

Granskningen har delats in i följande sju faser:

- Planering.

- Samla fakta/underlag genom korrespondens och dokumentgranskning.
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material. Vid behov komplettering med mer material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.
- Godkänd rapport skickas till berörda nämnder & revisorer.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte's interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförd korrespondens och granskat material har en övergripande beskrivning av tidigare fördjupade granskningar och nämndernas åtgärder gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av korrespondens och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

Uppföljning #1 – Utjämnning av LSS-kostnader

På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?

Kommunstyrelsen behandlade granskningen avseende utjämnning av LSS-kostnader vid sitt sammanträde 2015-11-11. Granskningen bereddes inför kommunstyrelsens sammanträde av kommunstyrelsens förvaltning, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse.

Vilka beslut har fattats till följd av granskningens rekommendationer?

Kommunstyrelsen beslutade 2015-11-11 att godkänna kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse som styrelsens svar på granskningsrapporten.

Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?

De åtgärder som enligt kommunstyrelsens förvaltning vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Utjämnning av LSS-kostnader – Kommunstyrelsens förvaltning och socialförvaltningen.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloittes bedömning av underlag
Tillse att samtliga kostnader hänförliga till LSS rapporteras korrekt i räkenskapssammandraget. I externa löner ska exempelvis både direkta och indirekta lönekostnader för personal som arbetar med LSS-verksamheten ingå.	<p>Kommunstyrelsens förvaltning och socialförvaltningen säkerställer varje år att samtliga kostnader bokförs på rätt verksamhet och rapporteras rätt i räkenskapssammandraget.</p> <p>Svar till kommunens revisorer i samband med beslut 2015-11-11:</p>		Underlag E/T
	<p>Ekonomiavdelningen, handläggare och chefer inom sektor för social omsorg arbetar tillsammans för att på olika sätt säkra att statistik och redovisning är rätt. Det som förvaltningen skulle kunna förändra är att sammankalla en träff varje år där samtliga involverade träffas för att stämma av biståndsbeslut, verkställighet, statistik och redovisning. Idag görs detta mellan parterna vid olika tillfällen inför att olika uppgifter lämnas in (räkenskapssammandrag och statistik) alltså inte alla samlade samtidigt. När det gäller löner så redovisas de direkta lönerna kontinuerligt på LSS-verksamhet varje månad. På samma sätt sker när det gäller enhetschefernas löner där det inför varje år görs en bedömning av hur stor andel av kostnaderna som ska fördelas på respektive verksamhet som enhetschefen ansvarar för. När det gäller ledning för sektorn, staben, så redovisas dessa kostnader på en gemensam verksamhetskod för sektorn under året och inför fördelningen till räkenskapssammandraget så görs en</p>		

<p>Säkerställa att kostnader för gemensamma verksamheter fördelas ut korrekt på respektive verksamhet.</p>	<p>fördelningsnyckel mellan varje verksamhetsområde där LSS är en del.</p> <p>När det gäller gemensamma verksamheter på socialförvaltningen fördelas dessa kostnader genom en egen fördelningsnyckel för de olika verksamhetsdelarna. För att få en så rättvisande fördelning som möjligt görs en ny fördelningsnyckel varje år.</p>	<p>Underlag E/T</p>
<p>Överväga att arbeta fram en egen kommunnyckel för fördelningen av gemensamma kostnader.</p>	<p>Socialförvaltningen tillägger att när det gäller centrala kostnader som kan hänföras direkt till LSS-verksamheten så bokförs det mot LSS alternativt vid del av totalkostnad där det kan härledas så fördelas det mot respektive verksamhetsdel.</p> <p>Svar till kommunens revisorer i samband med beslut 2015-11-11:</p> <p>När det gäller ledning för sektorn, staben, och övriga gemensamma verksamheter inom sektorn så redovisas dessa kostnader på gemensamma verksamhetskoder för sektorn under året och inför fördelningen till räkenskapsammandraget så görs en fördelningsnyckel mellan varje verksamhetsområde där LSS är en del.</p> <p>Vadstena kommun har inte arbetat fram en egen kommunnyckel utan har fortsatt att använda SCB-nyckeln för fördelning av kommungemensamma kostnader.</p> <p>Socialförvaltningen tillägger att denna fråga handläggs på kommunstyrelsens förvaltning (ekonomikontoret) som ansvarar för</p>	<p>Tillfredsställande</p>

---

räkenskapssammandraget i samråd med socialförvaltningens verksamhetsansvariga.

Svar till kommunens revisorer i samband med beslut 2015-11-11:

När det gäller att eventuellt ta fram en egen kommunnyckel för fördelning av kommungemensamma kostnader så föreslås att en kontakt ska tas med kommuner som har egen kommunnyckel för att få deras synpunkter om eventuella fördelar med en egen kommunnyckel.

Säkerställa att redovisningen av kostnader för personer med funktionsnedsättning enligt LSS respektive kostnader för personer med funktionsnedsättning enligt SoL får en rättvisande fördelning.

Fördelningen mellan kostnader för LSS respektive SoL bygger på respektive persons biståndsbeslut. Om det finns tveksamhet vid beslut om en person tillhör personkretsen inom LSS eller inte konsulterar myndighetskontoret extern expertis för att säkerställa att samtliga beslut som ska tillhöra LSS får ett LSS-beslut. När det gäller redovisning av kostnaderna så säkerställs att de som ska tillhöra LSS gör det genom månadsuppföljningar med ansvariga chefer som verkställer LSS-besluten. En annan viktig del för att det ska bli korrekt är att statistiken är rätt. Här säkerställs det genom att ansvarig för statistiklämningen innan inlämning stämmer av med ansvariga chefer och biståndshandläggare att statistiken är korrekt. Här har vi från kommunstyrelsens förvaltning rekommenderat att avstämningen kan kompletteras med att samtliga involverade chefer och handläggare träffas och tillsammans gör en slutavstämning innan statistiken lämnas in.

Underlag E/T

	<p>Socialförvaltningen tillägger att kommunstyrelsens förvaltnings rekommendation att avstämning kan kompletteras med att samtliga involverade chefer och handläggare träffas och tillsammans gör en slutavstämning innan statistiken lämnas in planeras att göras i fortsättningen med början i år.</p> <p>Svar till kommunens revisorer i samband med beslut 2015-11-11:</p> <p>Fördelningen mellan kostnader för personer med funktionsnedsättning enligt LSS respektive SoL bygger på respektive persons biståndsbeslut.</p>	
<p>Till den 15 november 2015 se över räkenskapssammandraget och statistiken för år 2014 för att säkerställa korrekt redovisning.</p>	<p>Genomfört.</p> <p>Svar till kommunens revisorer i samband med beslut 2015-11-11:</p> <p>Föreslås att en rutin införs för en strukturerad samverkan mellan ansvariga handläggare och verksamhetsansvariga för att säkerställa att samtliga avgörande delar för LSS-utjämning är korrekt.</p>	<p>Underlag E/T</p>

Källa: Kommunstyrelsens förvaltning och socialförvaltningen

Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?

Det finns inget tillfredställande underlag som bekräftar att nämnden följt upp att besluten verkställts.

Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Granskningen gällande kommunens hantering av LSS-utjämning har sedan 2015 lett till att ekonomikontoret börjat handlägga frågan gällande en eventuell kommunnyckel för fördelningen av gemensamma kostnader. Kommunstyrelsens förvaltning har även rekommenderat socialförvaltningen att samtliga involverade chefer och handläggare träffas och gör en slutavstämning, vilket enligt socialförvaltningen kommer påbörjas 2019. Enligt förvaltningarna genomfördes även ett säkerställande av redovisningen för räkenskapsammandraget och statistiken för 2014.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen till viss del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen.

Av erhållet underlag framgår inte att några åtgärder har skett vad gäller arbetet att rapportera LSS-kostnader till räkenskapsammandraget. Enligt förvaltningarna säkerställs varje år att kostnaderna bokförs och rapporteras in på rätt sätt. Rekommendationen lämnades emellertid av en anledning då inkorrekt inrapportering hade uppmärksammats. För ett rättvisande utfall i LSS-utjämningen är det avgörande med korrekt redovisade kostnader i räkenskapsammandraget. Följaktligen bedömer vi att det är av vikt att kommunstyrelsen fortsätter arbeta för en korrekt inrapportering av LSS-kostnader.

Vad gäller rekommendationen att säkerställa att kostnader för gemensamma verksamheter fördelas ut korrekt har vi inte heller erhållit underlag som visar att några åtgärder vidtagits. Vi bedömer därför att det är av vikt att fortsätta arbetet med att säkerställa korrekt fördelning.

Arbetet med att handlägga frågan om en eventuell kommunnyckel pågår i dagsläget enligt socialförvaltningen. Vi noterar att det i övrigt inte skett några åtgärder vad gäller framtagandet av en kommunnyckel sedan granskningen 2015.

Vi noterar att det enligt förvaltningarna har vidtagits åtgärder för att säkerställa korrekt redovisning.

Bedömning

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Fortsätta arbetet med att säkerställa inrapporteringen av LSS-kostnader till räkenskapsammandraget
- Fortsätta arbetet med att säkerställa fördelning av kostnader för gemensamma verksamheter.
- Slutföra arbetet med att överväga en eventuell kommunnyckel för fördelning av gemensamma kostnader.

Uppföljning #2 – Detaljplaneprocessen

På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?

Kommunstyrelsen behandlade granskningen avseende detaljplaneprocessen vid sitt sammanträde 2017-04-19. Inför kommunstyrelsens sammanträde bereddes granskningen av kommunstyrelsens förvaltning, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse daterad 2017-04-19.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade granskningen avseende detaljplaneprocessen vid sitt sammanträde 2017-05-02. Inför nämndens sammanträde bereddes granskningen av samhällsbyggnadsförvaltningen, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse daterad 2017-04-13.

Vilka beslut har fattats av nämnden till följd av granskningens rekommendationer?

Vid sitt sammanträde 2017-05-02 beslutade kommunstyrelsen att ge följande svar:

”En revidering av kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens respektive reglementen för att se över ansvarsfördelningen har redan inletts och ska vara klart under år 2017. Framtagande av rutiner för ett kommunövergripande samarbete inom samhällsbyggnadsfrågor blir en följd av det.”

Vid sitt sammanträde 2017-05-02 beslutade samhällsbyggnadsnämnden att ge följande svar:

”Samhällsbyggnadsnämnden delar uppfattningen att det finns en viss otydlighet i roller och ansvar mellan kommunstyrelsen och nämnden. En revidering av respektive reglemente har därför inletts

och ska vara klart under 2017. Som en följd av detta arbete kommer rutiner för det kommunövergripande samarbetet med samhällsbyggnadsfrågor att tas fram.

Samhällsbyggnadsnämnden är medveten om risken med förlängda handläggningstider i avvaktan på att nya rekryteringar är på plats. De tjänster som avses i rapporten är nu tillsatta och en plan- och bygglovschef samt en stadsarkitekt kommer att vara på plats efter sommaren. Samhällsbyggnadsnämnden anser att det är av största vikt att nya uppdrag till förvaltningen också resurssätts.

Samhällsbyggnadsnämnden är medveten om problemet med långa handläggningstider för arkeologiska undersökningar, vilket torde bero på resursbrist inom Länsstyrelsen. Det är av största vikt att samråd med Länsstyrelsen sker i mycket tidigt skede i planprocessen. Samhällsbyggnadsnämnden är också medveten om risken för överklagningar i vissa detaljplaner av stort allmänt intresse eller där grannar har en avvikande åsikt om projektet. Detta kan vara svårt att undvika, men nämndens förslag är att inför varje nytt planuppdrag diskutera lämplig metod för medborgardialog utöver den som är lagstadgad i plan- och bygglagen.”

Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?

De åtgärder som enligt kommunstyrelsens förvaltning vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 2 nedan.

De åtgärder som enligt samhällsbyggnadsförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 3 nedan.

Tabell 2. Detaljplaneprocessen – Kommunstyrelsens förvaltning.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Att till kommunfullmäktige initiera justeringar i reglementet så att det tydligt visar ansvarsfördelningen inom plan- och byggområdet mellan nämnderna.	KS ansvarar för att initiera och besluta om översiktsplanering, SBN ansvarar för detaljplanering. Reglementen har reviderats, men framför allt har en diskussion om tolkning av reglementen lett fram till en samsyn i ansvarsfrågan. Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal har tagits fram och beslutats av kommunfullmäktige. Därmed har otydligheter gällande ansvar för markförsäljning kopplat till detaljplanering och bostadsbyggande tydliggjorts.	<ul style="list-style-type: none"> • KF 2017_11-29 § 228 Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal • Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal. • Senast reviderat reglemente för kommunstyrelsen 2018-05-02. • Senast reviderat reglemente för samhällsbyggnadsnämnden 2018-05-02. 	Tillfredsställande

Källa: Kommunstyrelsens förvaltning

Tabell 3. Detaljplaneprocessen - Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Att aktivt följa handläggningen av detaljplaner och säkerställa en kontinuitet i verksamheten i samband med personalomsättningen.	Information om planstatus i nämndens presidium som beslutar om informationen ska vidare till nämndssammanträdet. Alla beslut om samråd och granskning i detaljplaneärenden fattas av samhällsbyggnadsnämnden. Alla tjänster inom samhällsbyggnadsförvaltningen är tillsatta sedan vår- och sommar 2017.	<ul style="list-style-type: none"> • Hänvisning till Vadstena kommuns webbdarium för information om detaljplaner. 	Underlag E/T
Säkerställa att arbetet med att dokumentera de befintliga rutinerna för	Rekommendationen är kopplad till situationen 2016, då två av våra handläggare på plan- och bygg skulle gå i pension strax efter Deloitte's revision. Idag arbetar en erfaren	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/ 	Tillfredsställande

<p>detaljplanehandläggningen slutförs snarast möjligt.</p>	<p>planarkitekt som avdelningschef tillsammans med en numera väl inarbetad planarkitekt. Plan- och bygglovhandläggning regleras av plan- och bygglagen och fokus har varit kontinuerlig kompetensutveckling, stöd till handläggaren, uppgradering av mallar för olika moment i planhandläggning, ordnad struktur för arbetet i gemensamma kataloger och utbildning av nämndsekreteraren i nämndshantering av detaljplaner. I handläggningen använder man sig av Boverkets pbl kunskapsbank och planbestämmelsebank. Vi anser att det är mer rättssäkert att använda sig av Boverkets kunskapsbank som stöd för rutiner, då dessa kontinuerligt uppdateras utifrån förändringar i lagstiftning och tolkning av lagen.</p>		
<p>Utvärdera hur insatser kan göras för att optimera handläggningstiden av detaljplaner genom att proaktivt hantera frågor om arkeologiska undersökningar samt föra en dialog med intressenter för att undvika ett senare överklagande av beslutade detaljplaner.</p>	<p>Ansökan om arkeologiska utredningar sker tidigt i planprocessen. Frågan ska vara utredd innan samrådet. Länsstyrelsen har dock långa handläggningstider, vilket kan påverka.</p> <p>Samhällsbyggnadsnämndens ordförande med flera politiker deltar i samrådsmöten i detaljplaneprocessen för att kunna föra dialog med medborgarna. Plan- och bygglovavdelningen samråder utöver de formella samråden med de intressegrupper som är berörda (om behov finns). Även mark- och exploateringschefen deltar då genomförandefrågor berörs. Utöver planerade dialoger tar förvaltningen emot de som har frågor i detaljplaneärenden och informerar kontinuerligt i andra medborgargrupper om pågående detaljplanering (pensionärsföreningar, Rotary, Odd Fellow, landsbygdsgrupper och andra intresseföreningar osv). Vidare har artiklar om all pågående detaljplanering informerats om i artiklar i lokalpress och kommunens egen broschyr (Nyfiken på Vadstena).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hänvisning till Vadstena kommuns webbdarium för formella samråd i detaljplaneprocessen. • Sammanställning av medborgardialog i samband med en arkitektävling för Rådhusorget med angränsande mark. 	<p>Underlag E/T</p>

Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?

Det finns överlag tillfredställande underlag som bekräftar verkställandet av de åtgärder förvaltningarna framhåller vidtagna.

Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Sedan granskningen avseende detaljplaneprocessen genomfördes har kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens reglementen reviderats, vilket enligt förvaltningarna har lett till en effektivare ansvarsfördelning. Diskussionen som förts om tolkningen av reglementena har även lett till en samsyn i ansvarsfrågan.

Riktlinjer för markanvisningar och exploateringsavtal har även tagits, vilket har medfört att ansvaret för markförsäljning kopplat till detaljplanering och bostadsbyggande har tydliggjorts.

Sedan granskningen genomfördes har alla tjänster inom samhällsbyggnadsförvaltningen tillsatts. Detta gör att en kontinuitet i verksamheten i samband med personalomsättningen har säkerställts.

Enligt samhällsbyggnadsförvaltningen görs i dagsläget ansökningar om arkeologiska utredningar tidigt i planprocessen, vilket gör att handledningstiden optimeras. Samhällsbyggnadsförvaltningen rekommenderades att i detaljplaneprocessen föra en dialog med intressenter. Sedan granskningen har en medborgardialog i samband med en arkitektävling för Rådhusstorget förts.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen vidtagit tillfredsställande åtgärder till följd av granskningen.

Vår bedömning är att samhällsbyggnadsnämnden vidtagit tillfredsställande åtgärder till följd av granskningen.

Uppföljning #3 – Upphandlingsprocessen

På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?

Granskningen har redovisats för kännedom på kommunstyrelsens sammanträde. Kommunstyrelsen har noterat informationen vid sitt sammanträde 2018-04-18.

Vilka beslut har fattats av nämnden till följd av granskningens rekommendationer?

Kommunstyrelsen har enligt vår kännedom inte vidtagit något särskilt beslut till följd av granskningen.

Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?

De åtgärder som enligt kommunstyrelsens förvaltning vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 4 nedan.

De åtgärder som enligt samhällsbyggnadsförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 5 nedan.

De åtgärder som enligt kultur- och utbildningsförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 6 nedan.

De åtgärder som enligt socialförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 7 nedan.

Tabell 4. Upphandlingsprocessen – Kommunstyrelsens förvaltning.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Säkerställa att den beloppsgräns för direktupphandling som anges i kommunens inköpshandbok överensstämmer med direktupphandlingsgränsen i Inköpssamverkans upphandlingspolicy.	Kompletterat texten i inköpshandboken med texten i policyn att beloppsgränsen baseras på 28 % av tröskelvärdet. I nya policyn från 2019 finns inte exakta beloppet utskrivet.	<ul style="list-style-type: none"> • Uppdaterad inköpshandbok • Nya policyn från Inköpssamverkan 	Tillfredsställande
Att i inköpshandboken ange den exakta direktupphandlingsgräns som fastställs i LOU, dvs. 534 890 kr.	Uppdaterat inköpshandboken med nya beloppet 586 907 kr.	<ul style="list-style-type: none"> • Uppdaterad inköpshandbok 	Tillfredsställande
Att i sina delegationsordningar sätta lägre beloppsgränser för beslut om att genomföra upphandling.	I KS delegationsordning saknas beloppsgränser.		Ej tillfredsställande
Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.	Personer som blivit nya i rollen som beställare får information från ekonomiavdelningen i samband med sitt uppdrag. Ekonomiavdelningen planerar för repetition av den utbildning som genomfördes tillsammans med Inköpssamverkan 2016. Målgrupperna är beställare och inköpsansvariga (tillika budgetansvariga). I denna utbildning kommer även poängteras behovet av att minska antalet leverantörer. Pga långvarig vakans på ekonomiavdelningen är denna utbildning försenad och kommer genomföras under hösten 2019. I samband med införandet av internweb har ett forum kring inköpsfrågor skapats där "frågor och svar" publiceras.		Ej tillfredsställande

Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.	Vid direktupphandling fylls blankett i som sänds till Inköpssamverkan. Undersöks möjligheten att få sammanställd information tillbaka från Inköpssamverkan.	Underlag E/T
Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.	Ej genomfört	Ej tillfredsställande
Tillse att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs i samtliga upphandlingar.	Stickprov av avtalstrohet har utförts i enlighet med vår interna internkontrollplan under 2018.	Underlag E/T

Källa: Kommunstyrelsens förvaltning

Tabell 5. Upphandlingsprocessen - Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Att i sina delegationsordningar sätta lägre beloppsgränser för beslut om att genomföra upphandling.	1.4 "Beslut om upphandling av varor och tjänster inom ramen för av KF fastställd investeringsbudget." Har inte ansetts behov av mindre beloppsgräns. Hittills har detaljplaner tagits fram internt på avdelningen, men vi är just nu med i upphandling om planarkitekt genom Inköpssamverkan, då vi har sett ett kommande behov.	https://www.e-avrop.com/portaler/inkossamverkanportal/e-Upphandling/Default.aspx?cpv=	Tillfredsställande
Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.	Se kommunstyrelsens svar.	<ul style="list-style-type: none"> Inköpshandbok 	Ej tillfredsställande
Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.	Vid tveksamheter kontaktas Inköpssamverkan	https://www.e-avrop.com/portaler/inkossamverkanportal/e-Upphandling/Default.aspx?cpv=	Underlag E/T

Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.	Inköpsamverkan ansvarar för dokumentationen	https://www.e-avrop.com/portaler/inkossamverkanportal/e-Upphandling/Default.aspx?cpv=	Ej tillfredsställande
Tillse att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs i samtliga upphandlingar.		https://www.e-avrop.com/portaler/inkossamverkanportal/e-Upphandling/Default.aspx?cpv=	Ej tillfredsställande

Källa: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Tabell 6. Upphandlingsprocessen – Kultur- och utbildningsförvaltningen.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Att i sina delegationsordningar sätta lägre beloppsgränser för beslut om att genomföra upphandling.	Ej genomfört. KUN saknar idag beloppsgränser i delegationsordning.		Ej tillfredsställande
Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.	Se kommunstyrelsens svar.		Ej tillfredsställande
Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.	Ej genomfört		Ej tillfredsställande
Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.	Ej genomfört		Ej tillfredsställande

Tillse att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs i samtliga upphandlingar.	Stickprov genomförs enligt internkontrollplan.	Underlag E/T
---	--	--------------

Källa: Kultur- och utbildningsförvaltningen

Tabell 7. Upphandlingsprocessen - Socialförvaltningen.

Rekommendation i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloitte's bedömning av underlag
Att i sina delegationsordningar sätta lägre beloppsgränser för beslut om att genomföra upphandling.	Ej genomfört. Tidigare beloppsgränser kvarstår.		Ej tillfredsställande
Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.	Se kommunstyrelsens svar.		Ej tillfredsställande
Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.	Ej genomfört		Ej tillfredsställande
Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.	Ej genomfört		Ej tillfredsställande
Tillse att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs i samtliga upphandlingar.	Kontrolleras genom stickprov.		Underlag E/T

Källa: Socialförvaltningen

Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?

Det finns till viss del tillfredställande underlag som bekräftar verkställandet av de åtgärder förvaltningarna framhåller vidtagna.

Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Granskningen avseende upphandlingsprocessen har haft effekten att kommunens inköpshandbok uppdaterats med beloppsgränser som överensstämmer med Inköpssamverkans upphandlingspolicy och LOU.

Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och övriga nämnder till viss del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen.

Sedan granskningen genomfördes har beloppsgränser i nämndernas delegationsordningar tagits bort. Vi noterar dock att samhällsbyggnadsnämnden sett över beloppsgränsen, men att vi ej delar nämndens uppfattning om att lägre beloppsgräns ej behövs.

En utbildningsplan har inte gjorts sedan granskningen 2017. Vi noterar att detta uppges bero på en långfristigt vakant tjänst. Vår uppfattning är dock att framtagandet av en utbildningsplan bör kunna utföras av fler än en specifik befattning.

Ekonomiavdelningen ser dock till att beställare får övergripande information om upphandlings- och inköpsreglerna när de börjar sitt uppdrag.

Det har inte vidtagits åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.

Av förvaltningarnas svar framgår att rutinerna för dokumentation av upphandlingar inte setts över och det har inte säkerställts att det finns underlag för samtliga upphandlingar.

Vi noterar att stickprov utförs i enlighet med den interna kontrollplanen. Stickprov genomfördes dock redan i samband med granskningen 2017. Vi har inte erhållit underlag som visar att någon förändring för att tillse att LOU och kommunens interna riktlinjer efterlevs i samtliga upphandlingar har gjorts.

Rekommendation

Kommunstyrelsen och övriga nämnder rekommenderas att:

- Fastställa en utbildningsplan avseende inköp och upphandling.
- Vidta åtgärder för att säkerställa att flera enstaka inköp inte överskrider beloppsgränsen för direktupphandling.
- Se över rutinerna för dokumentation av genomförda upphandlingar och säkerställa att det finns underlag för samtliga upphandlingar.

Uppföljning #4 – Resursutnyttjande inom förskolan

På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?

Kultur- och utbildningsnämnden behandlade granskningen avseende resursutnyttjande inom förskolan vid sitt sammanträde 2018-09-03. Inför nämndens sammanträde bereddes granskningen av kultur- och utbildningsförvaltningen, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse daterad 2018-08-07.

Vilka beslut har fattats av nämnden till följd av granskningens rekommendationer?

Vid sitt sammanträde 2018-09-03 beslutade kultur- och utbildningsnämnden att ställa sig bakom kultur- och utbildningsförvaltningens svar på rapportens rekommendationer, att översända svaren till kommunens revisorer samt att uppdra åt bildningschefen att:

- Arbeta fram rutiner för rapportering till huvudmannen gällande förskolans mål och målvärden.
- Genomföra en djupare analys av orsakerna till att Vadstena enligt den strukturerade nettokostnadsavvikelsen uppvisar mycket högre kostnader än förväntat för förskolan.
- Se över ekonomistyrningen för att säkerställa att utvecklingen av verksamhetens ekonomiska utfall och budget följs upp på ett så tydligt sätt som möjligt.
- Se över den ekonomiska fördelningsmodellen mellan kommunala och enskilda huvudmän.

Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?

De åtgärder som enligt kultur- och utbildningsförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 8 nedan.

Tabell 8. Resursutnyttjande inom förskolan – Kultur- och utbildningsförvaltningen.

Rekommendationer i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloittes bedömning av underlaget
Utarbeta relevanta och tydliga mål, målvärden och indikationer avseende prestation, ambition- och kvalité inom förskoleverksamheten.	Förskolan ingår i huvudmannens plan för det systematiska kvalitetsarbetet. I den systematiska planen redovisas målen och resultatindikatorer kopplat till mål samt utfall.	<ul style="list-style-type: none"> Huvudmannens plan för det systematiska kvalitetsarbetet inom skolväsendet. Verksamhetsplan – kultur- och utbildningsnämnden 2019-21. 	Tillfredsställande
Utveckla rutiner kring ekonomistyrning inom förskoleverksamheten.	Arbetet påbörjades i samband med budget 2019. För att förstå verksamheten bättre är budget 2019 mer detaljerad på konto- och avdelningsnivå samt periodiserad per månad. Förenkling av kodstruktur och kostnadsföring har också genomförts för att öka verksamhetens förståelse för förskolans resultat som helhet. Ekonom och verksamhetschef har kontinuerliga avstämningar såsom tidigare.		Underlag E/T
Säkerställa rutiner för att kvalitetssäkra inrapporterade siffror till SCB, Skolverket och till räkenskapssammandraget.	För att den officiella statistiken ska bli riktig har verksamheten tagit fram en tydlig arbetsfördelning för att säkerställa att rätt uppgifter skickas till SCB då dessa ligger till grund för olika nationella jämförelser. Inrapporteringen gäller antal barn den 15 oktober. Kvalitetssäkrade uppgifter till SCB ligger dessutom med som en kontrollpunkt i nämndens internkontrollplan. När det gäller barn i förskolan rapporteras de på individnivå, det vill säga med personnummer, förskola, inskrivningsdatum och avdelning. När det gäller inrapportering av personal så kommer dataunderlaget från personalavdelningen och en granskning görs av administratören och förskolechefen för att korrigera för bland annat sjukskriven personal. Inrapporteringen gäller den 15 oktober. Inte heller i denna rapportering har	<ul style="list-style-type: none"> Rutin för inrapportering till SCB. Internkontrollplan 2019. 	Tillfredsställande

	<p>internkontrollen funnit några brister. Vad gäller räkenskapsammandraget är det viktigt att fördelningen av olika kostnader fördelas på rätt verksamhet och att rätt kodning sker. Här gäller det att förvaltningens ekonom är uppmärksam på vilka verksamheter som kan beröras och diskussioner och beräkningar sker dagligen. En felrapportering har konstaterats när det gäller rapporterad kötid till förskolan. Under hösten 2018 kommer förvaltningen att byta administrativt datasystem och den nya leverantören får i uppdrag att säkerställa att riktiga exportfiler kan levereras.</p>	
<p>Analysera orsaker till att Vadstena enligt den strukturjusterade nettokostnadsavvikelsen uppvisar mycket högre kostnader än förväntat för förskolan.</p>	<p>Analys genomförd enligt rekommendation. Den strukturjusterade nettokostnadsavvikelsen visar på ett trendbrott mellan åren 2015 och 2016 då kostnaderna ökat väsentligt. Analysen visar att detta till största del är kopplat till ökade personalkostnader samt nybyggnation av förskolan Blanka. I genomförd analys ses en ökning av personalkostnader (+1700 tkr) vilket framförallt kan härledas till högre andel behöriga förskolelärare samt högre personaltäthet. I samband med nybyggnationen ökade kapitalkostnaderna (+890 tkr) jämfört med 2015. Även kostnaderna för måltider ökar (+730 tkr) i räkenskapsammandraget men det handlar egentligen om en flytt mellan personal- och måltidskostnader eftersom förskolan går från att ha egen måltidspersonal till att köpa in hela tjänsten från kostenheten. Lokalvårdskostnaderna ökar +300 tkr då verksamheten valt att köpa in lokalvård från extern leverantör istället för att använda intern personal. En konsekvens av verksamhetens ökade kostnader blir även att den får bära en större del av de kommungemensamma kostnaderna (+530 tkr) fördelade enligt SCB-nyckel. Detta under förutsättning att övriga verksamheter inte ökat sina kostnader i samma omfattning.</p> <p>Ytterligare kommentar:</p>	<p>Tillfredsställande</p>

	<p>Eftersom trendbrottet av den strukturjusterade nettokostnadsavvikelsen uppstod mellan åren 2015-2016 koncentrerades analysen på vad som hände med kostnaderna mellan dessa år. Underlagen för Räkenskapssammandragen för 2015 och 2016 jämfördes (som också revisorerna tagit del av) och det som blir uppenbart då är att personalkostnaderna ökar markant och även lokalkostnaderna. Ökning av lokalkostnaderna är enkelt att koppla till nybyggnation av förskolan Blanka under 2016. Däremot krävs ytterligare analys av personalkostnader för att se hur stor effekterna är av högre andel behöriga förskolelärare samt högre personaltäthet. Något mer underlag/rapportering kring detta finns inte att ta del av i dagsläget utan analys av framförallt ökning av personalkostnad inom förskolan fortgår.</p>	
<p>Utvärdera om nivå på personalkostnader och övriga kostnader är rimliga i förhållande till prestation och kvalitet i kommunal skola.</p>	<p>Andelen förskollärare har ökat samt förskolläraernas lönenivå. Detta är en bidragande orsak till de senaste årens ökade personalkostnader. Nybyggnation av förskolan Blanka har bidragit till högre kostnader för lokaler, men den nya förskolan bidrar till att kommunen förfogar över mer ändamålsenliga lokaler vilket gynnar den pedagogiska verksamheten.</p>	<p>Ej tillfredsställande</p>
<p>Utvärdera och utveckla resursfördelningsmodellen för att uppnå en mer flexibel och rättvisare fördelning av resurser inom förskoleverksamheten och mellan huvudmän.</p>	<p>Utvärdering av resursfördelningsmodellen har genomförts. Resursfördelningen baseras idag på kommunens budget och fristående huvudmän ersätts med budgeterat grundbelopp per barn. På detta sätt ska kommunala och enskilda huvudmän ges likvärdiga förutsättningar. Det finns dock ingen justering av grundbelopp/barn i det fall kommunens budget inte överensstämmer med utfall. En justering utifrån utfall skulle bidra till ökad flexibilitet. Att ta vinsttid i beaktande vid resursfördelning skulle skapa stor administration och kräva mer resurser än dagens hantering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidragsberäkning förskola <p>Tillfredsställande</p>

<p>Se över om fördelning av gemensamma kostnader (SCB-nyckel) för förskoleverksamheten är rättvis i förhållande till dess nyttjande av gemensamma resurser.</p>	<p>I räkenskapsammandraget är det viktigt att fördelningen av olika kostnader fördelas på rätt verksamhet och att rätt kodning sker. Detta arbetar förvaltningens ekonom kontinuerligt med. Vad det gäller de kommungemensamma kostnaderna används SCB-nyckel för att fördela kostnaderna på samtliga verksamheter. Detta är en standardiserad nyckel som bygger på en procentuell fördelning utifrån samtliga verksamheters kostnadsläge. Kommunen har valt att inte använda en individuell nyckel där främsta skälet är att undvika administration, standardisera och underlätta jämförelser med andra kommuner.</p>	<p>Tillfredsställande</p>
<p>Se över totala intäkter (via föräldraavgifter) inom förskoleverksamheten.</p>	<p>Riktlinjer har ändrats sedan granskning genomfördes som gör att vårdnadshavaren är skyldig att rapportera sin inkomst årligen, annars debiteras maxtaxa. Detta implementerades i jan 2019 och förväntas ge en positiv effekt på intäktsnivån under 2019.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Riktlinjer för avgifter inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet <p>Tillfredsställande</p>

Källa: Kultur- och utbildningsförvaltningen

Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?

Vi har erhållit underlag som bekräftar verkställandet av de åtgärder förvaltningen framhåller vidtagna.

Kultur- och utbildningsnämnden behandlade en uppföljning av granskningen avseende resursutnyttjande inom förskolan vid sitt sammanträde 2019-03-04. Vid sammanträdet återrapporterades de fyra uppdrag bildningschefen fått i uppdrag att genomföra med anledning av rekommendationerna i revisionsrapporten.

Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Sedan granskningen utfördes har arbetet med att ta fram rutiner kring förskolans ekonomistyrning påbörjats enligt kultur- och utbildningsförvaltningen. För att säkerställa rutiner för att kvalitetssäkra inrapporterade siffror till SCB har en arbetsfördelning tagits fram. Kvalitetssäkrade uppgifter till SCB ligger dessutom med som en kontrollpunkt i nämndens internkontrollplan.

Granskningen hade även effekten att en analys har genomförts för att undersöka varför Vadstena enligt den strukturjusterade nettokostnadsavvikelsen uppvisar mycket högre kostnader än förväntat för förskolan. Analysen visade att de ökade kostnaderna bl.a. kan kopplas till personalkostnader och nybyggnationen av en förskola. Analysen fortgår fortfarande för att framförallt utreda de höga personalkostnaderna.

I och med införandet av nya riktlinjer som implementerades i januari 2019, som innebär att maxtaxa debiteras ifall vårdnadstagare inte rapporterar inkomst, förväntas de totala intäkterna öka enligt förvaltningen.

Bedömning

Vår bedömning är att kultur- och utbildningsnämnden till stor del vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen.

I verksamhetsplanen för 2019-21 ingår två nämndspecifika mål relaterade till förskoleverksamheten. Även ett antal resultatindikatorer är kopplade till målen. Dock har endast ett fåtal målvärden för resultatindikatorerna satts för 2019. Vi rekommenderar att målen bör svara specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta. Vi ser följaktligen att det är av vikt att fortsätta arbetet med att utveckla målen.

Vi noterar att arbetet med att ta fram rutiner kring förskolans ekonomistyrning har påbörjats.

Av kultur- och utbildningsförvaltningens svar framgår inte ifall personalkostnader och övriga kostnader är rimliga i förhållande till prestation och kvalitet. Vi gör därför bedömningen att en tillräcklig utvärdering av kostnaderna inte har gjorts.

Av förvaltningens svar framgår att en utvärdering av resursfördelningsmodellen har genomförts. Vi noterar att förvaltningen inte valt att utveckla modellen bl.a. på grund av att det skulle leda till ökad administration och kräva mer resurser.

I dagsläget används SCB-nyckeln för att fördela kostnaderna för förskoleverksamheten. Kommunen har valt att inte använda en individuell nyckel. Vi vill dock understryka betydelsen av att se över om fördelningen av kostnaderna är rättvisande.

Rekommendation

Kultur- och utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Ta fram målvärden för resultatindikatorerna kopplade till förskoleverksamheten.
- Slutföra arbetet med att ta fram rutiner kring förskolans ekonomistyrning.
- Slutföra arbetet med att analysera personalkostnaderna och utvärdera om kostnaderna är rimliga i förhållande till prestation och kvalitet.

Uppföljning #5 – Kommunens beredskap för ett ökat antal äldre

På vilket sätt har berörd nämnd behandlat granskningen?

Socialnämnden behandlade granskningen avseende kommunens beredskap för ett ökat antal äldre vid sitt sammanträde 2015-12-15. Inför nämndens sammanträde bereddades granskningen av sektor för social omsorg, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse daterad 2015-12-04.

Kommunstyrelsen behandlade granskningen avseende kommunens beredskap för ett ökat antal äldre vid ett sammanträde 2016 (KS/2015:424). Inför nämndens sammanträde bereddades granskningen av sektor för social omsorg, vilket sammanfattades i en tjänsteskrivelse daterad 2015-12-04.

Vilka beslut har fattats av nämnden till följd av granskningens rekommendationer?

Vid sitt sammanträde 2015-12-15 beslutade socialnämnden att ställa sig bakom sektor för social omsorgs yttrande på rapportens rekommendationer.

Vid sitt sammanträde beslutade kommunstyrelsen att ställa sig bakom socialnämndens yttrande som svar på rapportens rekommendationer samt att Lars Ekström (ordf. socialnämnden) fick i uppdrag att komplettera socialnämndens yttrande med en nulägesrapport.

Vilka åtgärder har vidtagits inom berörd förvaltning för att verkställa besluten?

De åtgärder som enligt socialförvaltningen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 9 nedan.

De åtgärder som enligt kommunstyrelsen vidtagits till följd av granskningens rekommendationer redogörs i tabell 10 nedan.

Tabell 9. Kommunens beredskap för ett ökat antal äldre - Socialförvaltningen.

Rekommendationer i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloittes bedömning av underlaget
Vidta omedelbara åtgärder för att tillse att behovet av boendeplatser tillgodoses i kommunen.	Antagit äldreomsorgsplan. Behovet rapporteras till kommunstyrelsen i samband med budgetprocessen.	<ul style="list-style-type: none"> • Äldreomsorgsplan för åren 2018-2030 (SN/2018:147). 	Tillfredsställande
Vidta åtgärder för att tillgodose behovet av rehabiliteringsinsatser inom kommunen.	Utökad med rehabpersonal för att arbeta förebyggande. Budgeterat för ytterligare en fysioterapeut och en arbetsterapeut.		Underlag E/T
Utveckla rutiner och arbets sätt kring arbetet med hemtagningsteam.	Nära samarbete mellan biståndshandläggare, hemsjukvård och hemtjänst. Hittills inga betalningsansvar.	<ul style="list-style-type: none"> • Protokollsutdrag (SN 2018-09-05 § 96). • Tjänsteskrivelse trygg hemgång. 	Tillfredsställande
I samråd med andra aktörer arbeta aktivt för att skapa förutsättningar för alternativa boendeformer såsom icke biståndsbedömt trygghetsboende.	Antagit riktlinjer för trygghetsboende. Ett trygghetsboende har planerad byggstart.	<ul style="list-style-type: none"> • Riktlinjer för trygghetsboende (SN/2017:163). 	Tillfredsställande

Källa: Socialförvaltningen

Tabell 10. Kommunens beredskap för ett ökat antal äldre – Kommunstyrelsens förvaltning.

Rekommendationer i rapporten	Vidtagna åtgärder	Underlag för åtgärden (beslutsprotokoll/annan dokumentation)	Deloittes bedömning av underlaget
I samråd med andra aktörer arbeta aktivt för att skapa förutsättningar för alternativa boendeformer såsom icke boståndsbedömt trygghetsboende.	Underlag saknas		Underlag saknas
Intensifiera arbetet med detaljplaner i syfte att skapa förutsättningar för byggnation av olika former av bostäder inom kommunen.	Underlag saknas		Underlag saknas

Källa: Kommunstyrelsens förvaltning

Hur har nämnden följt upp att besluten verkställts?

Det finns till stor del tillfredställande underlag som bekräftar verkställandet av de åtgärder förvaltningarna framhåller vidtagna.

Underlag saknas för kommunstyrelsens rekommendationer.

Vilka effekter har granskningens rekommendationer medfört i verksamheten?

Socialnämnden har antagit en äldreomsorgsplan för åren 2018-2030. Enligt planen finns 140 vård- och omsorgsplatser. När granskningen genomfördes 2015 fanns 127 platser. Enligt prognosen i äldreomsorgsplanen förväntas behovet av antalet platser nå 140 ungefär 2021-2022.

Sedan granskningen har socialförvaltningen anställt mer rehabpersonal för att kunna arbeta förebyggande och budgeterat för ytterligare en fysioterapeut och en arbetsterapeut.

I socialförvaltningens tjänsteskrivelse från 2018-08-30 framgår att följande förslag till beslut tagits fram:

- Socialnämnden beslutar att genomföra projektet med trygg hemgång under sex månader, som innebär att sex undersköterskor på 84,46% tjänstgöringsgrad visstidsanställs under projekttiden.
- Socialnämnden beslutar att inrätta en tillsvidare tjänst 100 % som fysioterapeut.
- Återrapport till socialnämnden ska ske efter tre månader.
- Utvärdering och förslag till beslut efter fem månader föreläggs socialnämnden.

Socialnämnden ställde sig vid sitt sammanträde 2018-09-05 positiva till det redovisade arbetssättet och uppdrog åt förvaltningen att beakta det i det kommande budgetarbetet.

Riktlinjer för ett trygghetsboende har antagits och nybyggnation av ett trygghetsboende är planerat.

Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden vidtagit tillfredställande åtgärder till följd av granskningen.

Vi bedömer att det vidtagits åtgärder för att tillse behovet av boendeplatser i Vadstena kommun. Fram till 2025 förväntas emellertid behovet av platser öka till 161, vilket är 21 mer platser än vad som finns i dagsläget. Det visar således på betydelsen av att följa den framtida demografiska utvecklingen och fortsätta vidta åtgärder för att kunna möta behovet.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.